

Homilija nadškofa msgr. Alojzija Cvikla DJ na osrednji slovesnosti Slomškove nedelje, 23. septembra 2018 v nadžupnijski cerkvi v Vuzenici

Dragi sobratje v škofovski in duhovniški službi, drage sestre redovnice in bratje redovniki, diakoni, bogoslovci, mašni pomočniki, dragi bratje in sestre!

Letos nas je pot na današnjo Slomškovo nedeljo pripeljala v nadžupnijo Vuzenica, da bi obeležili 180. obletnico prihoda bl. A. M. Slomška v ta kraj pod Pohorjem, tu v Dravski dolini, kjer je Slomšek preživel 6 let, izpolnjenih s plodnim duhovniškim prosvetnim in kulturnim delovanjem. Zares, obdobje v Vuzenici je bilo za Slomška bogato in rodovitno! Kot vuzeniški nadžupnik in dekan je leta 1842 izdal praktičen priročnik »Blaže in Nežica v nedeljski šoli«. To delo želi biti opora pri vzgoji uma in src, najprej mladih. Vendar Slomšek pri tem ni imel v mislih samo otrok, ki jih je potrebno vzgajati, ampak tudi može in žene, matere in očete. Zavedal se je, da je vzgoja odnos staršev do otrok, učiteljev do učencev, katehetov do veroučencev, da pri tem ne gre zgolj za posredovanje znanja, ampak gre predvsem za vzgojo srca. V predgovoru k priročniku Blaže in Nežica v nedeljski šoli tako Slomšek sam jasno pove, zakaj ga je pripravil: »Vse k večji časti božji, naši mladini pa v zveličanje«.

»Delo z mladimi – delo za prihodnost«, tako smo povzeli vsebino letošnje Slomškove nedelje. Tega, da so mladi prihodnost, se zelo živo zaveda tudi papež Frančišek, zato je v letošnjem mesecu oktobru sklical sinodo o mladih. Ko obiskujem naše župnije, večkrat žalosten opazim, da v nekaterih župnijskih občestvih, kakor da skoraj ni več mladih, ali pa so to samo še posamezniki iz vrst naše mladine. Čutimo, kako s takšno podobo naših občestev ugaša tudi plamen upanja za prihodnost naših župnij in drugih cerkvenih skupnosti. Kristjani se v luči vere ne moremo in se ne smemo predajati črnogledosti, res pa je, da se je v okolju, kjer se prave vrednote mamejo, da ne rečem padajo po vrsti, ena za drugo, mlademu človeku kdaj težko znajti. Morda je za sodobnega človeka usodno, da nima več prave orientacije ter pravega navdušenja in potrebne vztrajnosti, da bi iskal resnico in bi bil zanjo odprt, po njej hrepenel, bil zvest resnici. Večkrat tako lahko slišimo v javnosti, kakor, da ni več ene resnice, ampak želi vsak imeti »svojo« resnico.

Vznemirjajo in bolijo nas škandali, ki zaradi grehov nekaterih mečejo madež na celotno Cerkev in vse nas. Tako se ponavlja tisto, kar nas uči zgodovina Cerkve: Krščanstvo v svoji zgodovini pozna obdobja umiranja, pozna pa tudi obdobja vstajenja in novega življenja. Božji Sin ni ostal pokopan v grobu, ampak je, tudi zadnje zlo, smrt, premagal in nam pokazal pot celo iz groba. Zato je krščanstvo v svojem jedru vera upanja! Ko gledamo mlade, jih danes gotovo ni toliko, kot v Slomškovem času, ali pa še mora pred nekaj desetletji. A kljub temu se ne smemo prestrašiti: Ko papež Frančišek nagovarja mlade, jih večkrat spodbuja: »Ne izgubite poguma. S svojim nasmehom in s svojimi odprtimi rokami oznanjujte in bodite blagoslov za človeško družino, ki jo tako dobro predstavljate!«

Naš pogled v prihodnost ne more in ne sme biti grožnja, ampak vedno in povsod samo upanje. In to veliko upanje je utemeljeno, ne na človeški moči, ampak na Jezusovem veselem oznanilu evangelija! Če pogledamo svet, v katerem živijo naši mladi, je ta poln negotovosti; in te negotovosti so se mladi hitro in v veliki meri navzeli. Če je včasih veljalo, da je mlad človek junaško in velikodušno sprejemal

odločitve, tudi takšne ki so veljale in imele posledice za vse njegovo življenje, je danes to drugače. Zdi se, da sodobni ljudje postajamo vedno bolj šibki, tudi ko gre za odločitve, ki so sicer v človekovem življenju nekaj normalnega in običajnega, kot je npr. izbira poklica ali vstop v zakonsko in družinsko življenje. »Danes je tako, jutri pa je lahko že drugače«, takšna nestalnost je velikokrat kot rdeča nit v razmišljanju sodobnega človeka. Papež Frančišek kot protiutež takšni pogubni miselnosti vidi novi vzgojni model, ki pa pravzaprav ni nov, saj ga najdemo tudi že pri Slomšku.

V svoji pridigi na 4. velikonočno nedeljo, leta 1850 (pridiga je ohranjena v nemškem jeziku) Slomšek mladim postavi vprašanje: »Dekle, mladenič, kam greš?« Sam pri sebi v nadaljevanju Slomšek razmišlja: »Marsikdo bi odgovoril, kamor me vodi moja mladostna vnema, vročica, lahkomiselnost, strast.« Slomšek pa mladim ne pokaže samo na nevarnosti, ki jih obdajajo, želi jim pokazati možnosti, ki lahko mladim pomagajo, da bodo sredi tega sveta, polnega nevarnosti in stranpoti, vendarle našli pravo življenjsko pot, na kateri bodo lahko v polnosti uresničili sebe samega in svoje življenje, tudi v odnosu do bližnjih.

Med nevarnostmi, ki nas vodijo stran od prave življenjske poti, Slomšek omenja »posvetno logiko«, ki za hrano in telo ter užitke skrbi bolj, kot pa iskati Boga. Ko Slomšek našteje vse nevarnosti znova postavi vprašanje: »Kam greš mladenič, mladenka? Kaj bo nastalo iz tebe?« Na ta način je Slomšek mlade navduševal za pot dobrega, da bi se znali odraslo, samostojno, z zrelim, odgovornim odločanjem izogibati nevarnostim, ki so lahko usodne za nadaljnje življenje vsakega človeka in vsakega od njih. Tako Slomšek vedno znova mlade vabi, da v Jezusu odkrijejo svojega prijatelja, da gradijo svoje življenje ob prebiranju in premišljevanju Božje besede, ob molitvi in zakramentih.

Na koncu Slomšek mlade še tretjič, kakor nekoč Jezus apostola Petra, sprašuje: »Kam odhajaš? Na ozko pot k Očetu, ali na široko pot, v pogubo?«

Prav v teh besedah je blaženi škof Slomšek tako aktualen tudi v našem času, ko se Cerkev pripravlja na sinodo, po kateri želi srečati mladega človeka, ga spremljati na njegovi poti ter tudi poskrbeti za ustrezno upanje in življenjsko moč pri mladih.

Da bi se z mladimi sredi naših občestev resnično srečali, je prvi pogoj pripravljenost za poslušanje mladih. Iskati moramo različne možnosti, da bo prišlo do takšnih srečanj, kjer bodo mladi lahko povedali, kaj nosijo v globini svojega srca. Mlad človek vedno nosi v sebi željo po sreči, po uresničitvi svojega življenja. V pripravljalnem dokumentu na sinodo, ki smo ga škofje prejeli, mladi spregovorijo tudi o njihovih ranah in trpljenju. Razumljivo, saj do prave sreče, do polne uresničitve svojega življenja, človek ne more priti zgolj prek materialnih sredstev, sredstev tega sveta, ampak moramo na poti v srečno prihodnost ljudje poskrbeti tako za materialno kot za duhovno dobro nas vseh. Zato je še kako pomembno, da mladim pomagamo najti pot tudi navznoter, da jim pomagamo najti pot v njihov duhovni svet. Za to pa so potrebni izkušeni voditelji in spremljevalci. Veliko danes govorimo o krizi mladih, a še bolj kot mladi, so danes v krizi voditelji, ki ne vedo, kako naj se približajo mladim in se soočijo z njihovimi težavami. Tu je še kako na mestu Slomškov rek: »Če hočeš druge vneti, moraš najprej sam goreti!« To še posebej velja za vse voditelje in

spremljevalce mladih, ki morajo najprej sami, v svojem življenju pokazati novost »prerojenega življenja v Kristusu«.

Življenje kristjana je pot svetosti in Jezus Kristus je ne le cilj, ampak tudi pot k tej polnosti, k uresničenju našega življenja. Zato je vsak od nas povabljen, da dan za dnem, v vsakdanjih opravilih in dolžnostih, izžareva to Jezusovo svetost. Ta svetost namreč nikoli ni nekaj prisiljenega ali narejenega, še manj nekaj dvoličnega, ampak je to vedno pristna, iskrena in ponižna hoja za Gospodom.

Vsak od nas, tudi mladi, vsi smo povabljeni, da živimo, kot pričevalci; ne sami zase, ampak kot občestvo. Samo sredi živih krščanskih skupnosti bodo mladi lahko začutili lepoto in moč hoje za Kristusom. Sredi naših krščanskih skupnosti in občestev želijo mladi najti ljudi, ki bodo postali njihovi resnični, nesebični prijatelji. Ob njih in z njimi želijo mladi odkrivati življenjsko pot, ki vodi k smislu, veselju, pot svetosti. O tem so mladi tudi sami spregovorili na svojem srečanju pred škofovsko sinodo, kjer so zelo poudarili, da od Cerkve pričakujejo, da bo pričevanje kristjanov sredi občestva iskreno in resnično, priznavajoč tudi težave, grehe in slabosti. Samo v iskrenih medsebojnih odnosih lahko posredujemo dar osebne vere naprej, drugim. Naši medsebojni odnosi, če so iskreni, so vedno prepleteni z vezjo pristne, resnične, nesebične ljubezni. Kjer je ljubezen, tam pa je Bog!

Številni svetniki so živeli svoje življenje tudi kot mladeniči in mladenke in so mladim tudi danes svetel zgled in vzor. Poklicani smo, da mladim vse te zglede predstavimo in jim spregovorimo o veliki luči, s katero vsi ti svetniki svetijo tudi v sedanji čas. Ob posameznih svetniških vzorih namreč vedno znova odkrivamo, kako tudi »njihov čas« ni bil samo lep in brezskrben, ampak je bil prav tako tudi poln iskanj, poln tudi prepek in težav, kakor je to današnji čas. Toda njihovo neomajno zaupanje, predanost Božji volji in trdna vera v izpolnitev Božjih načrtov, to ni moč samo za njihovo osebno zmago, ampak vse to tudi nas na poseben način spremlja, nas skrivnostno vodi in nam daje vedno nove moči za pot našega življenja!

To lahko vidimo tudi pri bl. A. M. Slomšku: V 2. razredu gimnazije ga je presenetila nenadna smrt matere. Potem, ko se je Slomškov oče ponovno poročil, je za mladega Slomška dom vse bolj izgubljal toplino in privlačnost. Toda našel je zvestega prijatelja, dobrotnika, vzornika in spremljevalca v nekdanjem svojem katehetu, duhovniku Jakobu Prašnikarju.

Današnja »Slomškova« nedelja je za vse nas priložnost, da Slomška še bolj spoznamo in ga skušamo posnemati. V luči njegove skrbi za mlade odkrivamo, kako so njegove besede in njegova dela aktualna tudi za današnji čas.

Ob evangeliju o trti in mladiki, ki smo ga slišali in ga vsi dobro poznamo, lahko razmišljamo tudi o tesni povezanosti med trto in mladikami. Trta in mladika, ki raste na trti, si nista blizu samo prostorsko, temveč sta tako rekoč eno zaradi istega življenjskega soka, ki se pretaka po obeh. Pri povezanosti med trto in mladikami gre torej za življenjsko povezanost! In to je zgovorna podoba povezanosti, ki naj bo med nami in med Jezusom, in kar se uresničuje, če je naša vera pristna! Jezus Pravi, da brez njega ne moremo ničesar storiti. S tem nam želi povedati da, če ob vsem našem prizadevanju nismo življenjsko povezani z njim, ostanejo vsa naša prizadevanja zgolj na človeški ravni in sledimo zgolj »naši«, zgolj »človeški« logiki, medtem, ko se nas

Božje življenje ne dotakne. Rodovitni za večnost bomo samo, če bomo kakor mladike na trti povezani z Jezusom!

Danes smo tukaj zato, ker v bl. Antonu Marinu Slomšku prepoznavamo takšno živo in rodovitno mladiko. Slomšek je svojo vero, svoj odnos z Bogom živel z veseljem, z velikim zaupanjem in s ponosom. Rečemo lahko, da se je svetost v vsej resničnosti in iskrenosti na zgovoren način razkrivala skozi vsa obdobja Slomškovega zemeljskega življenja. Tako lahko pri njem svetost odkrivamo že v otroški in v mladeniški dobi. Z njegovim odraščanjem postaja luč svetosti le še svetlejša in vedno bolj prepoznavna in jasna. Tako nam Slomšek s svojim svetniškim življenjem prepričljivo sveti kot otrok, kot dijak, bogoslovec, še bolj zgovorno in jasno pa kot duhovnik in kot škof. Prosimo danes, da bi po njegovi priprošnji in po njegovem zgledu tudi mi izžarevali Božjo dobroto, Božjo ljubezen svetost, pa naj smo mladi ali že starejši. Da bomo tega sposobni, mora biti tudi vsak od nas vedno bolj eno z Jezusom, moramo biti tudi mi mladike, ki dobivajo življenjski sok od Jezusa, ki je trta. Zato vedno znova poglobljajmo in prečiščujmo svojo vero v iskreni in zaupni molitvi, v poslušanju Božje besede in prejemanju zakramentov.

Zaupamo, da je bl. A. M. Slomšek naš priprošnjik. Zgledujmo se po njem in se mu radi priporočajmo, posebej še, če nas zadenejo težave in preizkušnje. Na ta način bomo pokazali svoje zaupanje v njegovo priprošnjo in s tem odločilno pripomogli, da bi mogli Slomška kmalu častiti kot svetnika in priprošnjika pred celotno vesoljno Cerkvijo. Amen.

Msgr. Alojzij Cvikl DJ
nadškof metropolit